

Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.

DODATEK DO „DŹWIGNI“.

Organ poświęcony sprawom wykształcenia przemysłowego i handlowego.

Rok I. 1894. tudzież przemysłowej i handlowej literaturze.

Nr. 6. 12 Lipca

Treść: 1) Zjazd kierowników i nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających. — 2) Szkolnictwo nasze handlowe. — 3) Kronika szkół przemysłowych i handlowych. — 4) Informacje konkursy i posady. — 5) Od Redakcyi. — 6) Ogłoszenia.

Zjazd kierowników i nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających.

Ważnym czynnikiem w rozwoju wszelkich gałęzi pracy ludzkiej są zawodowe narady i fachowe zjazdy, które dziś co raz bardziej się upowszechniają.

Młode nasze szkolnictwo przemysłowe potrzebuje również od czasu do czasu zogniskowania sił nauczycielskich, celem wzajemnej wymiany zdań i podzielenia się doświadczeniami na polu przemysłowego szkolnictwa.

Tą myślą powodowana Komisya krajowa dla spraw przemysłowych, chcąc wpłynąć na ujednolinitenie nauki w szkołach przemysłowych uzupełniających, a w szczególności nauki rysunków, tak dla tych szkół ważnej — uznała za rzecz doniosłą i konieczną urządzenie w b. r. zjazdu kierowników i nauczycieli rysunków szkół przemysłowych uzupełniających — a to tem bardziej, że Wystawa krajowa, na której zgromadzono wzorowe przybory szkolne i prace szkół przemysłowych nastroczy wiele sposobności do poparcia okazami tego, co będzie przedmiotem referatów Zjazdu.

Przyjęty przez Komisję krajową dla spraw przemysłowych program tego Zjazdu, mającego się odbyć we Lwowie w dniach 19 i 20 b. m. jest następujący:

Pierwszy dzień rano: Zagajenie przez Radcę Wydziału krajowego Tadeusza Romanowicza. Dalsze przewodnictwo obejmie członek Komisyi, radca szkolny Franke. Referować będą: pp. Julian Maciołowski, kierownik szkoły na Smoleńsku w Krakowie „O początkowej nauce rysunków wolnорęcznych“; Stanisław Rosół, kierownik szkoły uzupełniającej w Starym Sączu: „O rysunku geometrycznym“; Emil Bernhard prof. szkoły realnej w Stanisławowie „O nauce rysunku zawodowego przemysłowo-artystycznego“; Jan Rotter, dyrektor szkoły przemysłowej z Krakowa okaże i objaśni modele do nauki rysunku perspektywicznego. Każdy wykład trwać ma pół godziny; po wykładach nastąpi dyskusya. Popołudniu tego dnia nastąpi wspólne zwiedzenie wystawy szkół przemysłowych.

Drugiego dnia z rana referować będą: Dr. Benoni, dyrektor gimnazjalny w Tarnowie: „O nauce stylistyki przemysłowej“ na podstawie własnego podręcznika. Władysław Lachowicz, kierownik szkoły przemysłowej uzupełniającej w ogrodzie Angielskim w Krakowie „O nauce rachunków w szkole przemysłowej ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb rzemieślnika“. Nastąpi dyskusya. Potem nastąpi zakończenie zjazdu przemówieniami pp. Frankiego i Romanowicza; popołudniu zaś zwiedzą uczestnicy Zjazdu gremialnie Wystawę.

Krajowa Komisya dla spraw przemysłowych wybrała umyślnie takie dni dla zjazdu, iż łączą się one ze zjazdem Towarzystwa pedagogicznego, w którym niewątpliwie także wielu nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających weźmie czynny udział.

Wydział krajowy zatwierdził powyższy program zjazdu i postanowił dla kierowników i nauczycieli rysunków uzupełniających szkół przemysłowych w Brodach, Brzeżanach, Drohobyczu, Jarosławiu, Przemyśle, Rzeszowie, Samborze, Stanisławowie, Sanoku, Stryju, Tarnopolu i Żółkwi, dla każdego nauczyciela po 15 zł., dla kierowników i nauczycieli w Białej, Bochni, Gorlicach, Jasle, Kołomyi, Krakowie (pięć szkół), Krośnie, Nowym Targu, Podgórzu, Starym Sączu, Tarnowie, Wadowicach, Wieliczce, każdemu po 20 zł. subwencyi na częściowe pokrycie kosztów podróży i pobytu we Lwowie.

W ogóle wyznaczył Wydział krajowy na cele tego zjazdu subwencyę w kwocie 1200 zł. do rozporządzenia krajowej komisyi przemysłowej.

Komisya przem. odniosła się do zarządów szkół z wezwaniem, ażeby kierownicy i nauczyciele rysunków na powyższy Zjazd do Lwowa przybyli i zgłosili się u kierownika Zjazdu, radcy szkolnego J. N. Frankiego.

Komisya odniosła się też zarazem do burmistrzów miast powyższych, pozostawiając ich uznaniu, czy byłoby odpowiednem, aby reprezentacye tych miast przyszły z pomocą innym nauczycielom.

Przy tej sposobności zaznaczyła komisya ważność Zjazdu dla dalszego rozwoju szkół przemysłowych uzupełniających.

Szkolnictwo nasze handlowe.

Sprawa Akademii handlowej we Lwowie co raz lepsze czyni postępy. Wkrótce już zapewne doczeka się stolica kraju tak pożądanego zakładu.

Szkoła handlowa P. E. Veltzëgo we Lwowie poda nam wkrótce za ubiegły rok swoje sprawozdanie. Nie omieszkamy zeń wtedy skorzystać i zamieścimy je w szerszem streszczeniu.

Egzamin z buchalteryi dla prywatystów w krakowskiej szkole handlowej odbył się w dniu 10 b. m. w obecności dyrektora tejże szkoły p. Franciszka Kroebła i prof. Bolesława Woysym-Antoniewicza. Do egzaminu zgłosili się: Czapkiewicz Czesław, Kwiatkowski Stanisław, Kunze Antoni, Paderewski Józef, Przybyłowicz Józef, Wentzl Maciej i wszyscy otrzymali świadectwa, wykazujące uzdolnienie do prowadzenia ksiąg

i rachunków. Po odbytych egzaminie, słuchacze zwrócili się z prośbą do obydwóch egzaminatorów, by ci raczyli wspólnie z nimi udać się do fotografa w celu zdjęcia pamiątkowej grupy.

Kronika szkół przemysłowych i handlowych.

Nowa szkoła przemysłu drzewnego. Ministerium wyzn. i oświaty zarządziło aktywowanie państwowej szkoły zawodowej przemysłu drzewnego w Kołomyi z dniem 1. października br. Będzie ona urządzona na wzór szkoły w Zakopanem, a najważniejszym jej zadaniem będzie pielegnowanie i doskonalenie tak zwanego stylu huculskiego.

Kierownikiem mianowany Fryderyk Kallay, nauczyciel z Zakopanego uczeń Hausena, nauczycielem rysunków Gustaw Finger, również nauczyciel z Zakopanego, a wermistrzem dla nauki snycerstwa Michał Hnatkowski.

Przemysłowo-handlowa szkoła uzupełniająca w Brodach. W nowo założonej przemysłowo-handlowej szkole odbył się po raz pierwszy popis w obecności delegata rządowego, inspektora okręgowego Tokarskiego, burmistrza, delegatów Izby handlowej, członka komitetu, przewodniczącego rady szkolnej miejscowej i grona nauczycielskiego — pracodawców niestety nie widać było wcale. Popis wypadł dobrze i świadczy o rzetelnej pracy grona nauczycielskiego. Celującym uczniom rozdano nagrody po 7 i 8 złr. na książeczkach brodzkiej pow. kasy oszczędności pod warunkiem, że pieniądze mają być wypłacone po roku. W końcu delegat Izby handl. przemysł. Zgóralski, ogłosił uczniom, że staraniem tamtejszej „Gwiazdy“ odbędzie się wycieczka uczniów rzemieślniczych do Lwowa. Jednodniowy pobyt we Lwowie z podróżą tam i napowrót i biletami wstępu na wystawę i panoramę kosztować będzie tylko 2 zł. od osoby. Wkładkę można uiścić ratami po 10 ct. Gdyby wydatki były większe poniesie je „Gwiazda“; daje ona w ten sposób przykład godny naśladowania.

Subwencje państwowe dla uzupełniających szkół przemysłowych. Minister wyzn. i ośw. przyznał subwencje państwowe na rok bieżący następującym uzupełniającym szkołom przemysłowym: w Białej 477 złr., w Bochni 490 złr., w Brodach 500 złr., w Brzeżanach 435 złr., w Drohobyczu 580 złr., w Gorlicach 538 złr., w Jarosławiu 600 złr., w Jasle 325 złr., w Kołomyi 515 złr., w Krakowie dla 5 szkół po 400 złr., razem 2.000 złr., w Krośnie 573 złr., we Lwowie (im. Marka Bernsteina) 426 złr., tudzież dla dziewięciu z początkiem roku szkolnego 1894/5 powstać mających uzupełniających szkół przemysł. we Lwowie po 100 złr., razem 900 złr.; następnie w Nowym Targu 500 złr., w Nowym Sączu 600 złr., w Podgórzu 101 złr., w Przemysłu 550 złr., w Rzeszowie 600 złr., w Samborze 525 złr., w Sanoku 320 złr., w Stanisławowie 535 złr., w Starym Sączu 590 złr., w Stryju 500 złr., w Tarnopolu 486 złr., w Tarnowie 788 złr., w Wadowicach 365 złr., w Wieliczce 360 złr., w Żółkwi 360 złr.

Poza tego udzielił minister oświaty na zakupno środków naukowych uzupełniającym szkołom przemysłowym w Krośnie, Nowym Targu, Sanoku i Stryju po 300 złr., tudzież dla dziewięciu szkół przemysłowych we Lwowie 259 złr.

Wypłatę subwencji zarządzono równocześnie do rąk przewodniczących wydziałów szkolnych. Jednorazowe zamówienia na zakupno środków naukowych dla uzupełniających szkół przemysłowych w Krośnie, Nowym Targu, Sanoku

i Stryju poleciło Namiestnictwo wypłacić do rąk Wydziału krajowego. Wypłatę subwencji, przyznanych dla 9 projektowanych szkół lwowskich w kwocie 900 złr., tudzież zamówienia na zakupno środków naukowych w kwocie 259 złr., wstrzymano aż do czasu otwarcia tych szkół, które ma nastąpić we wrześniu b. r.

Informacje, konkursy, posady.

Dyrekcja wyższej szkoły przemysłowej w Krakowie ogłasza: W celu obsadzenia posady asystenta budownictwa przy wyższej szkole przemysłowej w Krakowie, z roczną remuneracją 600 złr., ogłasza się konkurs. Podania, wystosowane do ministerium oświaty, zaopatrzone dokumentami, stwierdzającymi odbycie studiów akademickich i dokładną znajomość języka polskiego, wnieść należy do Dyrekcji zakładu najdalej do 31 lipca b. r.

Posada wermistrza. — Dyrekcja ck. Szkoły zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem ogłasza konkurs, celem obsadzenia posady kontraktowej wermistrza dla stolarstwa meblowego z roczną remuneracją w kwocie 600 złr. wa.

Ubiegający się winni wnieść podania należycie udokumentowane z dowodami uzdolnienia najpóźniej do końca lipca br. na ręce Dyrekcji szkoły.

Od Redakcyi!

W następnym numerze „Szkolnictwa“ podamy przebieg Zjazdu kierowników i nauczycieli szkół przemysł. uzupeł. — Mamy też zapewnione rozprawki, artykuły fachowej, tudzież sprawozdania z dziedziny literatury przemysłowej i handlowej. — O katalogu wystawy szkół przemysłowych pomówimy w Nr. 7.

Upraszamy o korespondencje i artykuły. — Z rozpraw dajemy na żądanie jako *honorarium odbitki*.

Ogłoszenia.

Nauki buchalteryi podwójnej

udziela za porozumieniem osobno

zakłada księgi, przeprowadza skontra i informuje

L. E. Veltzé, Krakowska 7. III. p.

„Przegląd emigracyjny“

dwutygodnik,

wychodzący rok trzeci we Lwowie, 1-go i 15-go każdego miesiąca.

omawia sprawę wychodźstwa Polskiego, oraz sprawy z nią związane.

Prenumerata z przesyłką wynosi: rocznie 4 zł., półrocznie 2 zł.

Redakcja i Administracja:

Lwów, Żulińskiego 10.

Zakład artystyczno-fotograficzny

„MARIA”

we Lwowie

w palacu hr. Fredry przy ul. Fredry l. 7.

urządzony według najnowszych wymagań,
wykonuje zdjęcia, reprodukcye, powiększenia
do naturalnej wielkości, platynotypie, koloro-
wania, — w ogóle wszelkie zamówienia,
wchodzące w zakres artystyczno-fotograficzny.

Ceny zwykłe.

4-6

BAZYLI AKSLER

Fabryka Wazeliny, Olejów i Smarowideł do wozów
w DROHOBYCZU

poleca swoje wyroby dla c. k. wojska, żandarmeryi, straży skar-
bowej, zarządów lasowych i dóbr, fabryk, tartaków, młynów
i maszyn gospodarskich.

	zl.	ct.		zl.	ct.
Wazelina do smarowania skóry Ia w puszkach blaszanych à 1/8 klg. z puszką	—	20	Olej do maszyn dla tartaków, mły- nów i maszyn go- spodarskich i t. p. za 100 klg.	25	—
> 1/4 „ „	—	30	Smarowidło do wozów, niebieskie w bec. po 12 1/2, 25, 50 do 100 klg. za 100 klg.	8	—
> 1/2 „ „	—	55	Olej naftowy czyszczony na wszelki materiał dewniany, dachy, gonty, parkany, za 100 klg.	10	—
> 1 „ „	1	—	Carbolineum do wszelkiej budowy, za 100 klg.	12	—
> 3 „ „	2	60	Masa czarna na dachy papa kryte i gonty, za 100 klg.	8	—
> 5 „ „	4	30	Farby czarna i czerwona na blachy i drzewo, za 100 klg.	30	—
W pudełkach dREW- nianych opakowa- ne po 4 i 8, za 1 pak. W beczułkach od 25 do 100 klg. za 1 klg. (z beczułką)	—	20	Szwarc czernidło na buty, 100 paczek, pako- wane po 1/32, 1/24, 1/16, 1/12, 1/8, czyli 16 ct. za klg.	16	—
Wazelina do smarowania skóry IIa w puszkach blasz. à 1 klg. z puszką	—	65			
> 3 „ „	—	80			
> 5 „ „	2	20			
W pudełkach dREW- nianych za 1 pakiet W beczułkach od 25 do 100 klg. za 1 klg. (z beczułką)	—	50			
Smarowidło na buty, pakowane w 1 paczkę 1/16, 1/12, 1/8, 1/6, 1/4, za 100 paczek	—	15			
	—	50			
	10	—			

Galicyjskie akcyjne

TOWARZYSTWO HANDLOWE

we Lwowie,

ulica Jagiellońska l. 3.

utrzymuje na składzie

Nawozy sztuczne, Maszyny
rolnicze, Przybory pożarne,

kupuje i sprzedaje

Spirytus, wszelkie Nasiona i Zboża

przyjmuje w komisową sprzedaż

Chmiel, dostarcza wautuchów i siatek na chmiel,

posiada wyłączne zastępstwo sprzedaży

plócien kraj. Tow. tkackiego „Prządka“ w Krośnie,

utrzymuje

Centralny Bazar krajowy

we Lwowie, ul. Karola Ludwika l. 5, I. piętro

w którym sprzedaje **WYROBY KRAJOWE**, jako to:
Sukna, Płótna, Bieliznę stołową, Kilimy, Makaty,
Wyroby liturgiczne, koszykarskie, powroźnicze, koron-
kowe, ceramiczne, rzeźbiarskie i t. p. 3-9

Książka zalecenia godna dla każdej biblioteczki domowej

„ROZWÓJ WALUTY“

Rozprawa

Zygmunta Korosteńskiego

drukowana z. r. w „Ekonomiście polskim“,
a przedstawiająca w jasny i przystępny sposób
dzieje i znaczenie pieniędzy, tudzież najnowsze
zdarzenia i zmiany w dziedzinie waluty.

Jest do nabycia we wszystkich większych
księgarniach kraju. — Cena 2 zł. w. a.

Dochód ze sprzedaży przeznaczył autor
na wydawnictwo „Dźwignia“.

Przy zamówieniach „Rozwoju waluty“ nadesłanych
na ręce Administracji czasopisma „Dźwignia“
ulica Batorego liczba 34 udziela się Szan. Prenu-
meratorom „Dźwigni“ 25% opustu, wobec czego na-
być mogą „Rozwój waluty“ za nadesłaniem **tylko**
1 złr. 50 ct.

Portoryum za książkę opłaca sama Administracja
„Dźwignia“.

Jedyny chrześcijański Zakład szklarski

we Lwowie

Błażeja Góreckiego

z Warszawy

ulica Skarbowska l. 27

Uskutecznienia **wszelkie roboty szklarskie** — tu-
dzież ołowianej oprawne w stylu hiszpańskim, greckim i bizan-
tyjskim we Lwowie jakoteż na prowincyi. **Ceny jak naj-
umiarkowane.** 1-4

Przy zamówieniu raczą P. T. interesanci powoływać się na „Dzwignię“.

Fortepiany i pianina

na raty — od 300 zł. do 700 zł. Sławne harmonie amerykańskie od 80 zł. Ponieważ sam płacę cło i transport do każdej stacyi kolejowej, zatem każdy instrument jest **tańszy u mnie**, niż w każdym składzie — nawet niż w fabryce, gdzie trzeba zapłacić cenę fabryczną (wyższą niż u mnie) i ponosić kosztu i ryzyko transportu. — **Używane instrumenta** od 30 zł. Używane instrumenta kupuję lub **mieniam na nowe**. Aristony, Cytry, Skrzypce, Metronomy, żelazne Kasy ogn.

A. Sidorowicz w Kołomyi.

były dyrektor Tow. muzycznego.

Wyjutki ze świadectw.

Szczęśliwy jestem, że fortepian kupiłem u W. Pana — wszędzie żądano odemnie 60 do 80 zł. drożej. Dziękuję etc.

A. Studziński, Lwów, Łyczakowska.

Wszyscy znawcy chwala bardzo pianino (itd.)

Dr. Lambert w Tuzli (Bośnia).

Z fortepianu nadzwyczaj jesteśmy zadowoleni, to prawdziwe cacko; warte nie 450 ale 550 zł. Pi-kor, ck. radca.

Harmonium od P. wszystkich zachwyca, przyczem cena zadziwiająco niska. **Ks. prob. Porębski w Sas.** Z całym uznaniem za wybory fortep. (itd.)

Dyr. R. Wittig w Bieczu.

Po całorocznym doświadczeniu i ocenieniu przez znawców, wyrażam szczerze uznanie i podziękowanie.

Kazim. Kwieciński. Bileze złote.

Takież pochlebne listy przestali mi Wny Morawski, ck. prokurator w Samborze. Wna Lenczowska, Lwów, ul. Czarneckiego. Wny Mielnicki, Kraków, ul. Szpitalna. Wny Komorowski, Słoboda rungurska, Ks. H. Kurbas, Nowe Sielo (koło Zbaraża). Wielmożny Kropaczek ck. komisarz Bredy. Wny Malinowski, ck. adjunkt, Tarnobrzeg. Wny Sheybal, ck. komisarz, Sambor. Wny Dr. Skomorowski, w Kutach. Wny A. Lewakowski, Lwów, Ks. J. Scherff, Czerniowce. Dr. M. Lewakowski, docent politechniki, Lwów i wielu innych, których listyna żądanie okazać mogę.

2-5

JULIAN TOPOLNICKI

Agencja dla handlu i importu

Lwów ul. Pańska 1. 13.

Generalny zastępca dla Galicyi i Bukowiny

Drezdeńskiej fabryki

motorów gazowych i naftowych

przedtem

Maurycy Hille

J. Friedländer'a fabryki maszyn rolniczych we Wiedniu.

Kremenezky, Mayer & Comp. we Wiedniu. fabryki dla urządzeń oświetlenia elektrycznego i elektromotorów.

Dostarcza maszyn i narzędzi wszelakich pierwszorzędných fabryk po cenach najtańszych i w najkrótszym czasie.

Poszukuje znacznych drzewostanów, lasów z pilkowych i dębowych.

Zajmuje się finansowaniem zyskownych przedsiębiorstw. 1-10

M. BAŁLABANA następca
M. LUDWIG

Lwów, plac Maryacki 1. 8.

Skład fabryczny krajowych i zagranicznych płócien
i Bielizny stołowej.

Bielizna gotowa własnego wyrobu,

Bielizna oryginalna Prof. Dra. Jaegera

ceny fabryczne, 3-6

Materje wełniane na suknie, Lewantyny, Satyny, Batysty, Płócienka, Wstążki, Koronki, Hafty,

Kompletne wyprawy ślubne.

Za pomocą pary!

Pierwszy chemiczny

Zakład czyszczenia płam

Szymona Weissa

Lwów, Kopernika 1. 12.

przyjmuje wszelkie ubiory męskie i suknie damskie
nieprute

do odnawiania i prasowania 2-3

Na życzenie czyszczyć ubiory w przeciągu kilku godzin.

ul. Akademicka 1. 5.

Biuo Zarządu

FABRYKA SZTUCZNYCH

N A W O Z Ó W

Spółki komandytowej

JULIANA WANGA

we Lwowie

poleca z gwarancją procentów i jakości składników

Mączkę kościaną i Superfosfaty

po możliwie najtańszych cenach. 4-7